

JUDO, BILJARTEN, DAMMEN EN MARKTFOLKLORE IN DE KAMMERSTRAAT (Begin jaren 1960)

Franklin L.L. Tombeur

In een vorig artikeltje kon je lezen hoe het eraan toe ging in het authentieke café chantant ‘Het Wit Paard’ ingericht op het gelijkvloers van een nog bestaand trapgevelhuis in de Kammerstraat bij de Vrijdagmarkt. Maar er valt nog meer over dat pand te vertellen (afb. 1).

Op de eerste verdieping was er in dezelfde periode of misschien iets vroeger een judo-club gevestigd. Dat was een flinke zaal met over de volle breedte een tatami: een stevige dikke mat met een tijk uit lijnwaad dus geen kunstvezel of

Nadat de café chantant activiteit uit de Kammerstraat verdween, of misschien al vroeger, veranderde het opschrift in ‘Taverne royale’ (foto Zwarte Doos, Verzameling Stedelijke Commissie van Monumenten en Stedenschoon). De biljartclub en de ‘Salles pour sportifs’ bleven wel fier hun aanwezigheid op het venster affirmeren. Wat MOPS zou moeten betekenen, is ons niet duidelijk.

rubber. Achteraan was een verhoog en daarachter was een ruimte met kraantjes boven zinken bakken – misschien ook douches – waarin de judoka's zich na de training konden wassen. Boven het verhoog hing een grote Japanse vlag. Mogelijks waren op de ruiten aan de straatzijde Japanse tekens geschilderd in rode verf. De ruiten waren gewit. Wanneer in de zomer de ramen open stonden hoorde je tot ver in de straat de kreten en het 'afslaan' op de tatami.

De club werd vooral bezocht door leden van de rijkswacht en de gerechtelijke politie Gent. Er waren wekelijkse trainingen en wie zich geroepen voelde kon er ook jiu-jitsu beoefenen. De club heette Akyama Kwai. Er was een eigen clublogo, een soort bloemen- of bladerenkrans met centraal Japanse tekens. Beneden achter een van de ramen aan de straatzijde van het café hingen er wat vergeelde zwart-wit foto's met omgekrulde hoeken van sportende judoka's. Begin de jaren zestig begon het café dood te bloeden. Men was wel nog gestart met een biljartclub (drieband), waarvan ik de naam vergeten ben, en een damclub. Die laatste heette Koning Dammas. Wekelijks werd er gedamd en er was ook een clubcompetitie. Soms werd er een tornooi ingericht. Dat laatste was dan vaak een sneldamtornooi, waarbij een gerenommeerde speler het tegen 15 of 20 borden opnam. De deelnemers zaten elk aan een afzonderlijke tafel rond het café en de 'sterspeler' kwam beurtelings langs voor een zet. Op een enkele remise na won hij alles. Op zulke momenten kon je een speld horen vallen. Daarna werden de gebruikelijke blikken bekers uitgewisseld. Alleen maar heel indrukwekkend in mijn jonge ogen. Het bezorgde de club ook aanzien.

Van de biljartclub herinner ik mij enkel nog dat degene die zaten te wachten om hun match te spelen zeer 'deskundig' commentaar gaven op het spel dat zich voor hun ogen voordeed. Althans zo klonk dat in mijn oren. Wedstrijden voor het clubkampioenschap werden steeds met een 'arbiter' gespeeld. Die deed zeer gewichtig maar ja het was dan ook voor punten. Een eigen biljartkeu was iets voor gevorderden. Beginners begonnen met een keu van het huis. Onder het café waren kelders. Aan de straatzijde waren die bereikbaar via twee houten deuren onder de caféramen. In die catacomben – want daar leken ze op – lagen houten balken, planken, ijzeren stukken, zeilen, lantaarns en ander alaam opgeslagen. Dat waren de onderdelen van de houten kramen die op vrijdag en zaterdag op de Vrijdagmarkt werden opgesteld voor de ambulante handelaars. Die kramen werden verhuurd aan de marktkramers en waren particulier bezit. 's Morgens al heel vroeg waren enkele – ik vermoed gelegenhedswerkers – aan de slag om die balken, planken, etc. uit de kelder te sleuren, op stootkarren te stapelen en naar de Vrijdagmarkt te brengen. Daar waren meerdere ritten voor nodig en alles ging gepaard met het nodige gera-

tel over de kasseien. Was dat eenmaal achter de rug dan durfden wij ons, als kinderen, wel eens wagen aan een bezoek aan die kelders. Het mocht niet, maar dat was avontuur tot en met. De toegangsluiken tot die kelders bleven immers open staan tot de arbeiders de kramen weer terugbrachten. In de winter gebeurde dat bij het licht van stormlantaarns! Men maakte gebruik van een houten glijbaan vanaf het voetpad de kelder in, zodat alles vanaf het keldergat naar beneden sjeesde. Die glijbaan was voor ons heel leuk, maar zorgde steeds voor splinters in onze billen.

Verderop in de Kammerstraat was er minstens nog een zo'n kelder met alaaam voor de ambulante handelaars. In de week werden de karren opgesteld op het pleintje van Bij Sint-Jacobs, het pleintje met het frietkot. Naarmate deze echter meer en meer een winkelwagen aanschafte of zelf een eigen kraam meebrachten kwam er op zeker moment een einde aan dit stukje marktfolklore.

EEN NIEUWE LOOK VOOR HET 50-JARIGE DSMG

Begin januari 2020 werd de koffieruimte in het DSMG onder handen genomen. Het druk gebruikte lokaal werd door vrijwilligers geheel leeggehaald en door de firma Tintelijn uit Sint-Amandsberg opgefrist. Daarna werd de door André Coene (arch. Sint-Lucas Gent) ontworpen kastenwand door de schrijverkerij Gerdy Biesbrouck uit Deerlijk op maat gemaakt en ter plaatse afgewerkt.

Norris van den Bogaerde (Chelsea 1928 – Gent 2019) werd in juni 2019 het slachtoffer van roofmoord in haar huis aan de Sint-Denijslaan te Gent. De voormalige schermkampioene (1962 Belgisch kampioen bij de senioren) was ook een trouwe bezoeker van de DSMG bibliotheek, waar ze geholpen werd in haar zoektocht naar oude familiesporen. Met haar familie sprak zij steeds lovend over het DSMG. Een van hen, Julian van den Bogaerde, was zo onder de indruk dat hij een financiële steun wilde geven. Bij zijn bezoek vanuit Shanghai aan het DSMG concreetiseerde hij dat door de integrale betaling van de kastenwand in de koffieruimte ter nagedachtenis aan Norris.

Ondanks corona werkten enkele mensen, met inachtneming van de opgelegde COVID-19 maatregelen, voort aan de renovatie van het convent Engelbertus. Oude kasten werden verwijderd en met het voorbeeld van de nieuwe kasten in de koffieruimte in gedachte werd opnieuw Gerdy Biesbrouck ingeschakeld om de gang van het convent Engelbertus van op maat gemaakte kasten te voorzien. Voorts werden kleine gebreken in de muren en plafond opgelost, elektriciteitsleidingen aangepast, LED-armatuur geplaatst en de gang geschilderd.

Lees meer hierover op www.dsmg.be en volg de Home-Nieuwsjes.

Nieuwe – oude inkom.

HET DSMG VERKOOPT ZIJN TWEEDEHANDSBOEKEN VANAF HEDEN ANDERS

Door de opgelegde corona-maatregelen is het organiseren van onze klasieke boekenverkoop niet mogelijk en moeten wij de jaarlijkse boekenverkoop dit jaar afschaffen.

Onze voorraad tweedehandse boeken is echter groot en vanaf heden gaan we onze drie vitrinekasten elke maand vullen met andere interessante tweedehandse boeken.

Een lijst van deze boeken plaatsen we ook elke maand op onze website. De lege plaatsen van de verkochte boeken worden aangevuld en de lijst zal regelmatig aangepast worden.

Die boeken kan je bestellen via info@dsmg.be en indien aan jou bevestigd, af te halen in het DSMG, Groot Begijnhof 46 te Sint-Amandsberg. Betalen kan dan ter plaatse tijdens onze openingsdagen op zondag van 10 tot 12 uur en op dinsdag van 10u tot 17 uur.

Opsturen kan ook maar dan komen er uiteraard verzendingskosten bij, die bepaald worden na het wegen van de bestelling. Het opsturen zal gebeuren na het ontvangen van het te betalen bedrag op de rekening BE66 9796 1045 3943 van het DSMG.

De optimisten onder ons zullen in de lente peilen naar de mogelijkheid om een boekenverkoop te organiseren, indien ook dit niet veilig en realistisch te organiseren is, wordt wellicht terug eind september 2021 in het vooruitzicht gesteld.

Kijk regelmatig op www.dsmg.be en volg de *Home-Nieuwsjes*.

Oorlogsherinneringen: ‘Slag om Engeland’ (1941) merkbaar tot in Gent

Guy Beyaert woonde tijdens WO II in dezelfde buurt als Ghislain Mineur: om de hoek in de Smidsestraat en hij vond in het artikel van Ghislain eindelijk bevestigd wat hij ook vernam, namelijk de terugkeer naar Gent, via het spoor van talrijke zwaar verbrande Duitse soldaten. Naast hem verbleef een Duitse ambtenaar van de spoorwegen, die hem ook die feiten meldde. Het is zeker mogelijk dat dit het gevolg was van een mislukte poging van de Duitse troepen voor een landing in Engeland in 1941. Het is geweten dat in het kanaal dicht bij de Engelse kust een mogelijkheid bestond een deel van de zee met een gordijn van vuur te beschermen! Ook herinnert hij zich dat in de Leie voor Sneppebrug verscheidene aken lagen waarvan de voorstevens was open gemaakt om als landingsvaartuig te worden gebruikt. Die zijn in alle stilte dan later verdwenen.

Ergens moet toch een officieel document hierover te vinden zijn, bvb in de archieven anno 1941 van de Duitse generale staf? Kan iemand laten weten bij wie of waar wij hiervoor terecht kunnen. In elk geval heeft dit toch belangrijk feit weinig weerklank gevonden en het wordt misschien tijd die jongens hoe dan ook toch wat te bedenken en in herinnering te brengen!

Betoging in militair uniform WO II

Paul Derycke schrijft over de foto van een betoging op pagina 232/233 in nummer 3 van deze jaargang, dat sterk mag verondersteld worden dat het hier gaat over een optocht van het VNV of alleszins leden van de Dietsche Militie Zwarte Brigade, de gewapende militie van deze colloboratiebeweging tijdens WO2. Het feit dat de letter Delta te herkennen is, wijst in die richting (het was het symbool van het VNV). Dat hoofdzakelijk figuren in militair uniform te herkennen zijn, sterkt meer dan ook het vermoeden dat het om leden van de militie van het VNV gaat. De foto kan dan meer dan waarschijnlijk niet van na 1945 dateren aangezien het VNV onmiddellijk bij de bevrijding van België (reeds in 1944) verboden werd. We mogen dan ook besluiten dat de foto tussen 1940 en ten laatste de zomer van 1944 werd genomen (dus voor de bevrijding van Gent in september 1944). Dit gelet op de toegang tot de Duitse gangen op de achtergrond.